

ALKUSANAT

Ketkä ihmiset ovat lapsuudessasi tai nuoruudessasi tehneet sinuun vaikutuksen, suunnanneet ajatteluasi, vaikuttaneet valintoihisi? Keneltä olet oppinut tärkeitä asioita? Minkä kokemustesi vuoksi kärsit edelleen alemmuuskompleksista, tai miksi sinulla on rautainen itsetunto? Missä opit yhteistyötaitoja ja toisen huomioon ottamista? Minkä kokemuksen muistat edelleen nöyryyttävänä, mikä oli tärkeä onnistuminen? Miten sinusta ylipäätään tuli sellainen aikuinen kuin olet tänä päivänä?

Moni saattaa ajatella ensin vanhempiaan tai muita merkittäviä aikuisia pohtiessaan vastauksia edellä esitettyihin kysymyksiin. Kun asiaa miettii tarkemmin, tulee kuitenkin vähitellen mieleen kokemuksia päiväkodista, koulun pihalta, lapsuuden harrastusten parista, nuoruusiän vapaa-ajan porukoista, parhaasta ystävästä. Tosiaan, vertaissuhteissa koetut asiat ovat olleet merkittäviä vaikuttajia läpi elämän. Paitsi että niillä on välitöntä vaikutusta hyvinvoinnille, on yhä enemmän näyttöä siitä, että vertaissuhteet vaikuttavat myös pitemmällä tähtäimellä ihmisen kehitykseen – niin hyvässä kuin pahassa.

Tämä kirja kertoo vertaissuhteiden merkityksestä lasten ja nuorten sosiaaliselle kehitykselle. Käsittelem vertaissuhteiden myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia, näissä suhteissa esiintyviä ongelmia ja niiden ehkäisemistä ja toisaalta ongelmien kääntöpuolta, sosiaalista pätevyyttä.

Kirjan osat II ja IV ovat joiltakin osiltaan ilmestyneet vuonna 2002 teoksessa Taitavan toiminnan psykologia (toim. Niemi & Keskinen). Kirjan luku 12 on ilmestynyt Psykologia-lehden artikkelina numerossa 05/2004. Muut osat on kirjoitettu nimenomaan tätä kirjaa varten. Toivon, että kirja antaa ajattelemisen aihetta psykologeille, opettajille, ammattikasvattajille, vanhemmille – ja jokaiselle ihmiselle, joka pohtii omaa kasvuaan aikuiseksi.

Turussa ystävänpäivänä 2005

Christina Salmivalli